

Binecuvântarea mare

Liturghia propriu-zisă, ca împreună slujire a preotului și credincioșilor, debutează cu binecuvântarea solemnă a împărăției Sfintei Treimi, mărturisire a faptului că Sfânta Liturghie reprezintă intrarea Bisericii în Împărăția lui Dumnezeu.

Dumnezeu - Cuvântul ne vorbește și apoi ni se oferă ca hrană

Proscomidia fiind un ritual pregătitor săvârșit în taină de preot, Liturghia, așa cum se descoperă ea credincioșilor, este alcătuită din două părți care au o structură paralelă și sunt indisolubil legate: Liturghia Cuvântului (a catehumenilor) și Liturghia Euharistică (a credincioșilor). Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu convoacă, vorbește, se istorisește și, în cele din urmă, se oferă pe Sine ca hrană .

La Liturghia Cuvântului, în timpul căreia în centrul Sfintei Mese se află Sfânta Evanghelie, Dumnezeu Cuvântul ne vorbește și ni se împărtășește prin cuvânt: citirile din Sfânta Scriptură, predica, rugăciunea și cântarea căci „*cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în cel ce m-a trimis pe Mine are viață veșnică*” (Ioan 5, 24) iar „*cuvintele Mele duh sunt și viață*” (Ioan 6, 23).

La Liturghia Euharistică în centrul Sfintei Mese se află Potirul euharistic descoperindu-ne sensul principal al acesteia de împărtășire cu Dumnezeu Cuvântul întrupat, cu însuși Trupul și Sângele Lui, căci „*Cuvântul S-a făcut trup*” (Ioan 1, 14) și „*dacă nu veți mânca Trupul Fiului Omului și nu veți bea Sângele Lui, nu veți avea viață în voi*” (Ioan 6, 53).

Liturghia Cuvântului se împlinește în Liturghia Euharistică, cele două părți ale Sfintei Liturghii realizând numai împreună întâlnirea deplină cu Hristos cel Înviat și intrarea Bisericii în Împărăția lui Dumnezeu.

Liturghia debutează prin slăvirea împărăției Sfintei Treimi

Sfânta Liturghie începe prin rostirea de către preot a binecuvântării mari: „***Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor***”. În limbaj liturgic „*a binecuvânta*” înseamnă „*a slăvi*”, „*a lăuda*”. Liturghia debutează așadar printr-o slăvire a împărăției Sfintei Treimi scoțând adunarea liturgică din condițiile existenței căzute, din „*lumea aceasta*” și raportându-o la Împărăția lui Dumnezeu („*Împărăția Mea nu este din lumea aceasta*” - Ioan 18, 36), împărăție care vine („*Vie Împărăția Ta*” ne rugăm în Tatăl nostru - Luca 11, 2) și a venit deja („*iată a ajuns la voi Împărăția lui Dumnezeu*” - Luca 11, 20).

Scopul Sfintei Liturghii este intrarea în Împărăția lui Dumnezeu

După învățătura Tradiției și a Scripturii, Împărăția lui Dumnezeu este cunoașterea lui Dumnezeu, iubirea față de El, unirea cu El și viața întru El. Este „*dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfânt*” (Rom. 14, 17). Este Împărăția iubirii între Dumnezeu și noi și între noi înșine. A binecuvânta această împărăție înseamnă a recunoaște și a mărturisi că ea este valoarea supremă și ultimă și, ca urmare, a exprima dorința adunării liturgice de a intra în ea. Mai mult, binecuvântarea mare afirmă scopul Sfintei Liturghii ca fiind intrarea în Împărăția lui Dumnezeu.

Binecuvântarea împărăției ne îndreaptă astfel atenția, mintea și inima spre unicul lucru de trebuință, intrarea în împărăție, relevând faptul că încă din viața aceasta este posibil a deveni părtași Împărăției lui Dumnezeu. Sfânta Liturghie prilejuiește trăirea anticipată a împărăției cerurilor și prefigurarea ajungerii depline în ea.

Împărăția lui Dumnezeu este extinderea iubirii Sfintei Treimi la noi

Binecuvântarea mare este o mărturisire a Sfintei Treimi. „*Prin întrupare oamenii au învățat mai întâi că Dumnezeu este în trei fețe. Și cum Sfânta Liturghie este taina acestei întrupări a Domnului, la începutul ei se cuvine să fie pusă în lumină și să fie propovăduită Treimea*”. În același timp este o mărturisire că Împărăția lui Dumnezeu este Împărăția Sfintei Treimi, a Tatălui ceresc iubitor, a Fiului devenit prin întrupare Fratele cel mai iubitor al nostru și a Duhului Sfânt, curățitorul nostru de patimile care ne stăpânesc ca forme multiple ale egoismului. Împărăția lui Dumnezeu este extinderea iubirii Sfintei Treimi la noi, iubire căreia se cuvine să-i răspundem și noi cu iubirea noastră față de Dumnezeu și între noi. Este o împărăție a dragostei în care comuniunea celor ce fac parte din ea sporește continuu în Sfânta Liturghie pentru a ajunge desăvârșită în viața viitoare.

Binecuvântarea este și o afirmare a veșniciei Împărăției lui Dumnezeu: „***Binecuvântată este Împărăția ... acum și pururea și în vecii vecilor***”. Se subliniază astfel caracterul eshatologic al Sfintei Liturghii, ieșirea din timpul „*acestei lumi*” și intrarea în dimensiunea veșniciei.

Împărăția ni s-a deschis prin crucea Fiului lui Dumnezeu

Binecuvântând Împărăția Treimică, preotul face semnul Sfintei Cruci cu Evanghelia deasupra antimisului. Evanghelia este „*icoana*” Cuvântului lui Dumnezeu, de aceea, prin însemnarea cu semnul Sfintei Cruci, se subliniază faptul că Împărăția ni s-a deschis prin și în Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu care, luând firea umană, a biruit moartea prin cruce arătându-ne iubirea veșnică a lui Dumnezeu pentru noi și descoperindu-ne că nu putem intra în această împărăție decât prin jertfă, asumându-ne crucea: „*oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie*” (Marcu 8, 34).

Împărăția lui Dumnezeu este nedespărțită de cruce, dar în ea nu intrăm ca indivizi ci ca persoane unite în Biserică. „*Toată Sfânta Liturghie este mișcarea comunității în duhul de jertfă a lui Hristos spre unirea deplină cu Hristos cel jertfit și înviat și spre jertfirea reciprocă între ei din puterea jertfei Lui*”. Unirea comunității cu Hristos cel jertfit se face pentru a se aduce și ea împreună cu El jertfă Tatălui și astfel să se realizeze Împărăția Treimii în toate. Împărțirea Bisericii din jertfa lui Hristos, exprimată simbolic de rânduiala Proscomidiei, se împlinește astfel în cadrul Sfintei Liturghii.

Puterea Împărăției lui Dumnezeu constă în Duhul Sfânt

Binecuvântarea Împărăției lui Dumnezeu este o cerere ca ea să vină la noi și ca noi să fim înălțați la ea. Afirmăm astfel sensul profund al slujirii divine în general și al Sfintei Liturghii în special și anume „*pregustarea*” Împărăției lui Dumnezeu care, deși nevăzută „*lumii acesteia*”, se află deja în mijlocul nostru (Luca 11, 20). Puterea acestei împărății constă în Duhul Sfânt prin care Dumnezeu vine în noi. Duhul Sfânt este Duhul libertății care ne arată fii liberi ai Tatălui ceresc (Romani 8, 15; II Corinteni 13, 17) și ne curățește de toată întinăciunea păcatului dacă ne pocăim cu sinceritate. De aceea în Împărăția lui Dumnezeu toți suntem împărați și fii ai Celui Preînalt, eliberați de egoism și uniți în iubire jertfelnică. Perspectiva de a deveni părtași, în Duhul Sfânt, Împărăției lui Dumnezeu și putința pregustării acesteia ne descoperă Sfânta Liturghie ca o sărbătoare adevărată, plină de lumină.

”Amin”-ul este mărturisirea dorinței de a fi părtași Împărăției lui Dumnezeu

”Amin”-ul rostit de comunitate ca răspuns la binecuvântare având sensul de „*așa să fie*”, exprimă participarea plină de bucurie a tuturor celor prezenți la Liturghie, la lucrarea sfântă care

începe. Este o mărturisire a dorinței credincioșilor de a fi părtași Împărăției lui Dumnezeu și a încrederii că se vor învrednici de această bucurie. Dar „*amin*”-ul rostit ne și responsabilizează deoarece în Împărăția lui Dumnezeu nu intră nimic necurat sau întinat (Apocalipsa 21, 27; Efeseni 5, 5) și, ca urmare, cel ce vine la Liturghie se cuvine să-i aducă lui Dumnezeu pocăință pentru păcatele sale .

Concluzie

Binecuvântarea mare, deși a fost introdusă în rânduiala Liturghiei abia în secolul al XI-lea, a devenit un moment esențial al acesteia, cu profunde implicații, pe care am încercat să le deslușim în cele de mai sus. Binecuvântarea marchează începutul Sfintei Liturghii și, de aceea, este foarte important ca, din acest moment, cu toșii, clerici și credincioși, adunați în Biserică, fiecare la locul său, să înceteze orice altă activitate îndreptându-și întreaga atenție spre participarea la Sfânta Liturghie care este, cu adevărat, intrarea noastră în Împărăția lui Dumnezeu.